

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma bakalářské práce: Lakíšské dopisy a poselství Starého zákona

Jméno studenta: Ojuncacral Tuja

Oponent práce: Jiří Beneš

Popis a hodnocení práce:

Bakalářská práce „Lakíšské dopisy a poselství Starého zákona“ studentky Ojuncacral Tuja má 56 stran, včetně strany titulní s dvojjazyčným názvem, prohlášení a poděkování, dvojjazyčné anotace se soupisem klíčových slov, desetinně tříděného obsahu, seznamu použité (přiměřené a tříděné) literatury (20 titulů českých a anglických), anglického Summary a jednostránkové přílohy (srovnání různých hebr. typů písma v lakíšských dopisech s písmen kvadrátním – to je velmi užitečná pomůcka). Vlastní stať má v podstatě čtyři kapitoly (str. 10-48) + úvod a závěr. Těžištěm je jak rozsahem, tak obsahem kapitola čtvrtá, rozdělená ovšem na šest kapitol. Poznámkový aparát tvoří 85 položek standardně pod čarou na stránce. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

V Úvodu studentka upozorňuje na obtíže práce s Lakíšskými dopisy a předkládá svůj záměr: přepsat, přeložit a komentovat šest ostrak a pokusit se vyrovnat s malým zájmem biblistů o toto téma (to je příliš ambiciózní cíl). Dalším úkolem, který si studentka v Úvodu klade, je „ukázat, jak archeologické nálezy souvisí s procesem utváření Starého zákona a jaká úskalí s sebou přináší“ (str. 8). To je pozoruhodný plán, ale v samotné bakalářské práci není realizován (možná si tím studentka připravuje půdu pro svá další bádání, jejichž výsledek přinese v magisterské práci). Nakonec v Úvodu studentka popíše svůj pracovní postup při překládání dopisů.

První část bakalářské práce tvoří tři kapitoly, kde studentka popisuje kontext Lakíšských dopisů. V kap. „Zasazení dopisů“ zmiňuje materiál ostrak, typ písma (ten klade do širokého kontextu vývoje starověké hebrejštiny) a další mimobiblické texty. To je přínosem práce. Kapitulu končí teoretickou úvahou o použitelnosti těchto nálezů v biblistice, o relativitě (spornosti) archeologických teorií a voláním po užší spolupráci biblistů s lingvisty a archeology. Tato úvaha je poněkud rozvláčná, plná vlastních pochyb, rad a nezajištěných tvrzení (např. o teoriích, s nimiž nelze souhlasit, str. 22). Kapitola o Lakíši slibuje uvedení do dějin města, ale obsahuje v podstatě jen velmi sporé (jen 26 řádků!) informace archeologického charakteru. Schází rozbor názvu města stejně jako konkordantní průzkum, tedy role a význam města (příp. jeho dějiny) v Tanachu. Nadto je v textu avizovaná pozn. 54, která však v poznámkovém aparátu schází (podobně pozn. 86, na str. 48). Kapitola 4 se věnuje pozadí a umístění nálezů Lakíšských dopisů, archeologickým expedicím a postavám objevitelů, uchovávání dopisů a uvedení do jejich obsahu. Tuto kapitolu lze rovněž považovat za přínosnou.

Studentka si vybrala šest dopisů, které transkribuje do kvadrátního písma, překládá a vykládá. Není mi jasné, proč jsou její výklady stále kratší (první je téměř na tři stránky a poslední jen na dva řádky! – svědčí nedopsané poznámky snad o tom, že práce byla odevzdána v chvatu?). Použitá jména se snaží identifikovat. Hebrejské fráze či jednotlivé tvary však s Tanachem nepropojuje. Tvrzení, že Jóšijáš vyhlásil Deuteronomium za závaznou knihu (str. 32) je velmi sporné. Již od druhého dopisu obsahuje překlad chyby (ve slovech i v souslednosti hebrejských a českých řádků). Vzhledem k tomu, že studentka může svůj překlad konfrontovat s anglickými pracemi a překlady (Torczyner, Tufnell, Ussishkin),

považuji za chyby tato fakta a) komentář neobsahuje alternativy překladu (různočtení), ani reálie, ani zdůvodnění způsobu překladu; b) není zohledněno, že ostraka jsou výsekem širšího sdělení a překlad tudíž musí být nesouvislý (plynulý); c) grafické nerozlišení slov, která musí být do překladu dodaná (Dopis III), nebo slova, jejichž význam pro lepší srozumitelnost musel být upraven (Dopis IV); d) absenci některých slov v překladu (Dopis IV); e) absenci zdůvodnění, proč některé imperfektivní tvary jsou překládány jussivním způsobem (např. „kéž dá slyšet“ – Dopis II – V); f) překlad zesilovací částice imperativu slovem „prosím“ – Dopis VI, řádka 5.

Formálně není styl psaní ještě vytříbený. Obsahuje mnoho překlepů (chyb). Informace o W.F. Albright-ovi by bylo lépe zařadit mezi přílohy stejně jako profily ostatních archeologů – studentka nikde nevysvětluje, podle jakého klíče je vybrala. Tyto informace, stejně jako úvahy o užitečnosti archeologie pro biblistiku by bylo možné v práci oželeť. Uvolnil by se tak větší prostor pro práci s vlastními ostraky. Škoda, že jich zpracovala jen šest.

V závislosti na způsobu obhajoby navrhuji hodnotit studentku známkou 3 nebo 2.

V Praze, dne 18.8.2010.

Jiří Beneš